

loven hævder Religionsfrihedens Grundfætning, medfører den en Forandring i den hidtilværende Statskirkes hele rettlige Stilling i Statssamfundet. Om end derfor den hidtilværende Statskirke i Grundloven kaldes og i Virkeligheden bliver den sande Folkekirke, og om end Staten, just paa Grund deraf, maa ansees sig særlig forpligtet imod den, saa formener Udvalget dog, at det er nødvendigt, at dens fremtidige Forfatning bliver ordnet ved en særegen Kirkelov, der navnlig maa tte gaae ud paa at bestemme Fornevnelse og Grændserne for den Medvirkning, som Kirkesamfundet selv bør have ved sammes Bestyrelse, saavel som ved Afgjørelsen af kirkelige Sager, ved Siden af den forholdsvis større Myndighed, som Statsmagten forøvrigt forudsættes at skulle komme til at udøve over denne Kirke fremfor over de øvrige Religions-samfund i Landet". Denne forfatningsmæssige Medvirkning udgaaende fra Kirkesamfundet selv under bestemte Former og Grændser, maa tte dog vel fornemmeligt angaae Anvendelsen af de kirkelige Midler, og saa meget mener jeg derfor er opnaaet ved denne Paragraph — om den end kun har grundlagt Principet for Kirkens Stilling — at ethvert Forslag, der gaaer ud paa at inddrage de kirkelige Midler i Statskassen, vil ved nærmere Betragtning findes at staae i en høist uenslig Stilling til Grundloven. Det var i fuldkommen Samklang med denne Grundlovsbestemmelse, naar Fleertallet af Udvalget ved Grundlovens Behandling havde stillet Forslag til en Paragraph, der gik ud paa, at de kirkelige Midler — ligesom der ogsaa var foreslaaet med Hensyn til Skolevæsenets og de milde Stiftelses Midler — kun skulde kunne anvendes til kirkelige Diemb. Denne Paragraph opnaaede dog ikke at blive vedtagen; den falbt med omtrent 70 Stemmer mod omtrent 50. Dersom denne Paragraph var kommen ind i Grundloven, vilde der have været opnaaet en Ro og Sikkerhed, som vi nu savne, hvor Talen er om kirkelige Reformers i finantiel Henseende. Der blev dengang indvendt imod denne Paragraph, at Lovgivningsmagten vilde ligesom binde sig selv. En saadan Paragraph findes imidlertid i andre Grund-

love f. Ex. i Hollands og i flere tyske Staters Grundlove, hvor det constitutionelle Liv er kommen til nogen Betydning, nemlig i Sachsen, Württemberg og Baden, og den høitærede Minister har nævnt en tilsvarende Bestemmelse, omendstjøndt af noget videre Omfang, i den norske Grundlov. Det maa dog erindres, at saadanne grundlovlige Bestemmelser ikke ere strammere, end at Lovgivningsmagten har det i sig selv Magt at løse sig derfra; Grundloven angiver selv de Veie og Midler, der i saa Henseende maae bringes i Anvendelse. Men Meningent er ikke som den høitærede Minister ogsaa har gjort gjældende, at Lovgivningsmagten vil binde sig selv, men den vil betrygge sig mod indtrædende Omslag og Svingninger i den offentlige Mening. For saadanne Svingninger og Slingvinger kan intet Land vide sig sikkert, og naar de indtræde, er der Fare for, at de aandelige Interesser vilde komme tilfort overfor de materielle Interesser. Naar nu et Mindretal af Udvalget har optaget i Lovudkastet en lignende Bestemmelse under Afstemningspunkt 5, have vi ikke overseet, at der, som den høitærede Minister antydede, ikke her er givet nogen særdeles stor Betyggelse, det kan ogsaa være, at Udtrykket er elastisk, saa at det vil kunne udvides til Formaal, som ikke strengt taget henhøre under de kirkelige. Men som det er udtalt i Motiveringent, der vil derved altid være givet en ikke ringe Betyggelse. Denne Lovningslov er af en anden Art end nogen anden Lovningslov. Den griber paa det Dybeste ind i meget forskellige Forhold, det er store Formuemæsser, der fra Arildstid have været fastslaaede, som nu med eet Slag blive bevægeliggjorte, ligesom flydende. Naar Lovgivningsmagten i et saadant Dieblit giver den Erklæring, at det ikke er dens Mening paa nogen Maade at søge Beriggelse for Staten, og udtaler den Erkjendelse, at Kirkens Midler ikke ere større end fornødent til nogenlunde at kunne tilfredsstille Kirkens med den stigende Folkmængde stigende Krav, saa feiler det ikke, at en saadan Udtalelse vil have en betryggende og beroligende Indflydelse, og jeg kan derfor ikke Andet end af ganske Hjerte anbefale dette Forslag til Vedtagelse af det høie Thing.